

Redovisning av LUM Slutrapport

*Förstudie av Samlokalisering
socialsekreterare och polis i Järva
lokalpolisområde*

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta
stadsdelsförvaltningar

Projektets namn

Förstudie av *Samlokalisering socialsekreterare och polis i Järva lokalpolisområde*

Beviljat belopp

500 000 kr

År

2022

Stadsdelsförvaltningens namn, avdelning/enhet

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, Individ och familj, Ungdomsenheten

Kontaktperson för projektet, namn, e-post, tfn

Sedina Arnaut-Biberic, sedina.arnaut-biberic@stockholm.se 08-508 01 712

Ansvarig avdelnings-/enhetschef, namn, befattning

Anna-Karin Svensson, enhetschef

Kryss i rutan intygar att projektet har genomförts enligt beslut om projektplan och budget.

Kryss i rutan innebär att projektet inte har gjort av med samtliga beviljade medel. Följande summa ska betalas/har betalats tillbaka till Socialförvaltningen:.

Undertecknad av

I Stockholm den 2023-02-28

Anna-Karin Svensson

Ekonomisk redovisning

Rapporten ska avse beräknade intäkter och kostnader för projektperioden.

Intäkter

Beviljat belopp från socialnämnden	500 000
Egen insats	Ange belopp här.
Övriga intäkter	Ange belopp här.
Summa	Ange belopp här.

Kostnader

Personalkostnader inkl. sociala avgifter	176 490 kr
Administrativa kostnader (möteslokaler, förtäring, telefon)	317 784 kr
Utbildningskostnader (föreläsare, material) HBTQ utbildning	100 400 kr (exkl. moms)
Övriga kostnader	Ange belopp här.
Summa	Ange belopp här.

Skicka ett inscannat undertecknat exemplar av redovisningen till Socialförvaltningens funktionsbrevlåda fou.sof@stockholm.se

Eventuella frågor besvarar via fou.sof@stockholm.se

Redovisning lämnas senast 28 februari nästföljande år.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 4. Sammanfattning _____
- 5. Bakgrund _____
- 6. Syfte _____
- 6. Avgränsning _____
- 6. Metod och material _____
- 7. Strategiskt värde för staden som helhet _____
- 7. Resultatredovisning _____
- 8. Slutsatser och förslag _____
- 9. Referens, källor _____
- 9. Bilagor _____

Slutrapport för

Samlokalisering socialsekreterare och polis i Järva lokalpolisområde 02-2023

Dnr: Ange dnr här.

Utgivare: Socialförvaltningen

Kontaktperson: Sedina Arnaut-Biberic

Detta projekt har finansierats med FoU-medel från Socialförvaltningen i Stockholms stad

SAMMANFATTNING

*{En sammanfattning som också kan användas till Kunskapsbanken ska bestå av projektets **syfte, metod, resultat, max en halv A-4 sida** }*

Projektet syftar till att genomföra en förstudie genom processutvärdering av det pågående utformandet av arbetsmetoden samlokalisering. Syftet är att genom en process-utvärdering studera och analysera hur samverkan utvecklas över de professionella och organisatoriska gränserna. Vidare är syftet att få vägledning i handhavande och förståelse av utvärderingsmetoden, samt tolkning av resultat i syfte att kartlägga arbetsprocessen och utveckla arbetsmetoden.

Under projekttiden har sju aktiviteter genomförts för att kunna utvärdera samverkansprocesserna med stöd av en forskningshandledare. Instrument som använts har varit spindelverktyg, samverkanskarta, associationsstudie. Utöver detta har en halvdagsföreläsning hållits samt en två-dagars konferens med fokus på samverkan. Resultat från de olika instrumenten presenterades och diskuterades.

Resultatet av de olika mätningarna har visat att framgångsfaktorerna är att det finns gemensamma möten på handläggarnivå som t.ex. sociala insatsgrupper och att delta i Trefasmöten. Det finns även behov av regelbundna gemensamma träffar för att få möjlighet att diskutera utvecklingsfrågor och därigenom få ökad förståelse för varandras uppdrag och handlingsutrymme.

BAKGRUND

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsområden ligger i nordvästra delen av Stockholm och har tillsammans drygt 89 500 invånare. Rinkeby-Kista omfattar stadsdelarna Akalla, Husby, Kista och Rinkeby och Spånga-Tensta stadsdelarna Bromsten, Flysta, Solhem, Lunda, Sundby, Tensta och Hjulsta. Stadsdelsområdena är rika på mångfald, men har också stora utmaningar kopplat till bland annat socioekonomisk utsatthet och brottslighet. Under de senaste åren har skjutvapenvåldet kraftigt ökat i området och ett flertal mord skett med kopplingar till lokala, kriminella nätverk.

Utifrån den rådande problematiken med brottslighet i Järva så finns det en särskilt hög risk för att barn, unga och unga vuxna som bor i området ska dras in i kriminalitet. Det synliggörs bland annat genom den statistik som redogörs i Stockholms stads *Socialtjänstrappport 2020* för unga lagöverträdare i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsområden. Det framgår att antalet beslut om LUL-yttranden är högre här jämförelsevis med områden i innerstaden och även med flertalet ytterstadsområden. Ungar högaktiva lagöverträdare blir ofta aktuella för heldygnsvård utanför det egna hemmet med stöd av LVU och placeras då framför allt på HVB och SiS särskilda ungdomshem. I *Socialtjänstrappport 2020* framgår att under år 2020 genomförde Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta över en tredjedel (38 %) av stadens LVU-placeringar av unga på något av SiS särskilda ungdomshem till följd av beteendeproblem så som missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende.

Unga personer i riskzon för att utveckla en kriminell livsstil måste uppmärksammas snarast möjligt av både socialtjänst och polis för att genom samordnade stödinsatser kunna ges bästa möjliga förutsättningar till ett gott liv. Detta sker dagligdags genom flera samverkansmetoder mellan myndigheterna så som exempelvis orosanmälningar från polis till socialtjänst, begäran och beslut om LUL-yttrande och sociala insatsgrupper. Med hänsyn till rådande läge i Järvaområdet har det konstaterats att socialtjänst och polis behöver effektivisera och tydliggöra strukturen för samverkan gällande unga som har ett kriminellt beteende. Särskilt utifrån det gemensamma uppdraget att förebygga nyrekrytering till kriminella nätverk i området.

Under hösten år 2020 inleddes utformandet av en ny typ av gemensam arbetsmetod som tidigare inte prövats i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta eller heller i övriga stadsdelar i Stockholms stad. Genom att myndighetsutövande socialsekreterare från de två stadsdelarna placerades tillsammans med polisens ungdomsutredare i polishuset i Rinkeby inleddes den gemensamma satsningen *Samlokalisering socialsekreterare och polis i Järva lokalpolisområde*.

SYFTE

Projektet syftar till att genomföra en förstudie genom processutvärdering av det pågående utformandet av arbetsmetoden samlokalisering. Avsikten med samlokaliseringen är att stärka klientcentreringen i samverkansarbetet mellan socialtjänsten och polis i Järva samt att pröva en ny arbetsmetod för att nå ut med tidiga stödinsatser till målgruppen. Satsningen har pågått i drygt ett år och upplevs generera positiva resultat och snabbare tempo i arbetsprocesserna inom respektive myndighet men detta behöver åskådliggöras tydligare för att kunna bekräftas.

Syftet är att genom en processutvärdering studera och analysera hur samverkan utvecklas över de professionella och organisatoriska gränserna. Vidare är syftet att få vägledning i handhavande och förståelse av utvärderingsmetoden, samt tolkning av resultat i syfte att kartlägga arbetsprocessen och utveckla arbetsmetoden.

AVGRÄNSNING

Avgränsning i detta projekt har varit att utvärdera samverkan mellan följande:

- Socialsekreterare och chefer inom ungdomsgruppen i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning samt ungdomsenheten i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
- Ungdomsutredare och chefer på LPO Järva

METOD OCH MATERIAL

Förstudien har krävt en tjänst som *utvecklingssamordnare/projektledare* på uppskattningsvis 25 % för att samordna och dokumentera projektet.

Huvudsaklig resurs som finansierats genom lokala utvecklingsmedel är en extern *forskningshandledare* som genom fortlöpande handledning och enskilda *kompetensutvecklingsinsatser* bistått i att kartlägga arbetsprocessen och utveckla arbetsmetoden.

Den **forskningsmetod** som projektet använt sig av är det metodinstrument som forskningshandledaren fil. Dr. Per Germundsson m fl på Malmö Universitet konstruerat för att studera och analysera hur samverkan utvecklas över de professionella och organisatoriska gränserna. De instrument han använt sig av är spindelverket, samverkanskarta samt associationsstudie.

En gemensam workshop med fokus på samverkan för berörda tjänstemän inom båda myndigheterna hölls under våren 2022 och en tvådagarskonferens med samma fokus hölls under hösten.

Avstämningsmöten planerades in med forskningshandledaren och arbetsgruppen för att stämma av planeringen för projektet samt delge resultaten för mätningarna som gjordes. Arbetsgruppen bestod av: avdelningschef, två enhetschefer, en kommunpolis, en gruppleddare hos polis, en utredare, utvecklingssamordnaren, en biträdande enhetschef och tre socialsekreterare hos polis.

STRATEGISK VÄRDE FÖR STADEN SOM HELHET

{Projekt som erhåller lokala utvecklingsmedel ska ha strategiskt betydelse för staden som helhet, beskriv hur projektet bidragit till detta}

Projektet har medfört att Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningar har ett nära samarbete och utbyter erfarenheter gällande utvecklingen av samverkan mellan socialtjänst och polis i Järva gällande unga i kriminalitet/i riskzon. Utifrån projektets erfarenheter kan det vara till nytta för övriga stadsdelar när de under kommande år ska utföra budgetuppdraget gällande samlokalisering av socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden. Flera stadsdelar har under projekttiden kontaktat socialsekreterare hos polis för att få information om arbets sättet och våra erfarenheter av samverkan. Erfarenheter från projektet kan bistå i stadens övergripande utvecklingsarbete gällande arbetet med unga lagöverträdare och mer specifikt gällande barn och unga i riskzon avseende nyrekrytering och kriminella konflikter. Beträktat ur ett mer generellt perspektiv kan projektets resultat utgöra ett kunskapsunderlag på nationell nivå samt bidra till såväl metod- som kunskapsutveckling inom forskningsområdet gällande så väl samverkan som arbetet med unga som riskerar att rekryteras till kriminella nätverk.

RESULTATREDOVISNING

Under projekttiden genomfördes en halvdagsföreläsning, två spindelmätningar, en associationsstudie, en samverkanskarta samt en konferens med övernattnig. Utöver detta hölls även flera avstämningsmöten med forskningshandledaren där han gick igenom resultaten av spindelmätningarna med arbetsgruppen men även avstämningsmöten med utvecklingssamordnare för planering.

I april genomfördes den första spindelmätningen i samband med en gemensam föreläsning som hölls av forskningshandledaren gällande hinder och framgångsfaktorer i samverkan. Under hösten genomförde han även samverkanskartan tillsammans med utvecklingssamordnare samt representanter från båda myndigheterna. I september skickades det ut en enkät till medarbetare inom socialtjänsten och polisen för associationsstudien. Dessa resultat presenterades på konferensdagarna i oktober där även resultatet från den första spindelmätningen redovisades. Den andra spindelmätningen genomfördes under konferensen.

Under konferensdagarna som planerades av utvecklingssamordnaren delades deltagarna in i mindre grupper för att diskutera dels de olika resultaten men även arbeta tillsammans utifrån ett case med fokus på samverkan. En extern föreläsare bjöds även in och pratade om brottsutvecklingen i Sverige med fokus på risk och skyddsfaktorer. Samverkanskartan presenterades och sammanfattningsvis kan det konstateras att samverkansprocessen inom samlokalisering av polis och socialsekreterare påverkas av, och är beroende av, annan samtidig samverkan med en lång rad såväl interna som externa parter.

I resultatet från spindelmätningarna kan det bland annat utläsas att polis och socialtjänst har olika förutsättningar vad gäller samverkan. Upplevelsen är att socialtjänsten kan satsa mer på samverkan än vad polisen kan pga. tillgång till olika resurser. Det som dock är positivt är att polis i andra mätningen upplever att stödet från ledningen förbättrats vad gäller samverkan. I gruppdiskussionerna lyftes också att polisen har haft en chef som drivit samverkansfrågan och det är något som varit positivt och nödvändigt.

Det som blev tydligt i andra spindelmätningen är att socialtjänsten upplever att det blivit en försämring vad gäller samsyn kring arbetssätt, engagemang samt informationsflödet mellan myndigheterna. Under de diskussioner som följde efter att resultatet presenterats framkom emellertid att många inom polisen anser att lagstiftningen ofta är ett hinder i samverkan och att kunskapen om den lagstiftning som styr andras verksamhet är begränsad. Ett hinder som lyftes fram var att sekretessen försvårar möjligheten att delge varandra information. Under de efterföljande diskussionerna lyfts att polisen tycker att de ger mer information till socialtjänsten än tvärtom, vilket ibland kan upplevas som frustrerande. Här framkommer en skillnad i hur parterna ser på informationsflödet, där poliserna upplevs önska mer detaljerad information kring olika insatser medan socialsekreterarna menar att det främst är information om sammanhanget som behöver kommuniceras.

I resultat från associationsstudien framgår att båda parter ser väldigt positivt på samlokaliseringen och överlag ser man positivt på samverkan. Det har dock under arbetet framkommit kommentarer kring att stadsdelarna idag arbetar olika t.ex. i fråga om arbetet med Trefas (Samverkansprojektet Trefas ska förhindra skjutningar och rekrytering av unga till kriminella nätverk, där socialtjänst hos polis närvarar). Det framkom även synpunkter om att hur väl samverkan i praktiken fungerar varierar från fall till fall, då det i stor utsträckning är personbundet – det beror alltså på vem man samverkar med på individnivå. Stadsdelarna behöver enligt medarbetarna vara mer samsynta i sitt arbete. Sociala insatsgrupper är dock ett gott exempel som lyfts likaså samverkansforumet Trefas mellan där kommunikationen myndigheterna emellan fungerar bättre. I spindelmätningen syns ett tydligt förbättrat värde (från 2,2 till 3,1) gällande *utfallet av samverkan för målgruppen*. Vid en efterföljande diskussion kring anledningen till detta framkom att det under 2022 varit få skjutningar i Järva där samlokalisering hos polis kan vara en bidragande faktor. Det underlättar samverkan och att snabbt kunna dela nödvändig information myndigheter emellan. Polisen har även kunnat lämna tydlig information kring enskilda individer som har lett till att socialtjänst kunnat agera snabbare i ärenden där det har krävts.

Polisens associationer till socialsekreterare var mer positivt värdeladdade än vad socialsekreterarna själva trodde. Av diagrammen framgår också polisernas egen uppfattning om värdeladdning när det gäller dem själva stämmer väl överens med vad socialsekreterarna i själva verket svarat. Värdet var lite sämre för polisen än för socialtjänsten.

Slutligen skrevs en avslutande rapport av forskningshandledaren som bifogas som bilaga i denna rapport.

SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

{Redovisa gärna även identifierade utvecklingsområden, framgångsfaktorer och utmaningar}

Av rapporten som skrivits framgår att tjänstemän i respektive myndighet ser behovet av samverkan och ser positivt på det vilket är en bra utgångspunkt för att få samverkan att fungera. Vidare är samtliga parter nöjda med samlokaliseringen och ser det som nödvändigt i det fortsatta arbetet. Framgångsfaktorer som identifierats är att ha socialsekreterare fysiskt i samma byggnad som polisen samt att fortsätta delta i sociala insatsgrupper och Trefasmöten. Det som även har varit avgörande i samverkan är att det hos polisen har funnits särskilda personer utsedda för att arbeta med samverkan både på individ och strukturell nivå.

En utmaning som varit under projekt tiden är att utvärderingen initierades först när projektet redan varit igång under cirka ett års tid. Det hade varit intressant att konstatera ett utgångsläge vid projektstart, som jämförelsepunkt för förändringar över tid. Vidare hade man behövt dela upp stadsdelsförvaltningars resultat för att tydligare kunna identifiera behoven för respektive förvaltning då erfarenheterna kring samverkan är olika.

Utvecklingsområden som de berörda parterna behöver arbeta vidare med:

Under projektet framkom det att de olika stadsdelsförvaltningarna arbetar på olika sätt i samverkan med polis. Det finns ett behov av att skapa tydligare arbetsbeskrivningar och instruktioner, inte minst för de socialsekreterare som är placerade i polisens arbetslokaler, så att inte samverkan blir allt för personberoende. På motsvarande sätt riskerar samverkan att hindras eller försvåras ifall någon person blir sjuk eller slutar. Under hösten 2022 fattades beslut om att slå ihop stadsdelsförvaltningarna till en förvaltning. Behovet av att tydliggöra arbetsbeskrivningen för socialtjänst hos polis blir ännu viktigare nu för att inte förlora det som identifierats vara fungerande och viktigt i samverkan med polis.

I det fortsatta arbetet vore det av intresse att fördjupa kunskaperna kring vad det mer konkret är i regelverken som inte harmonierar och vad det är i lagstiftningen, förutom sekretessen, som utgör ett hinder i samverkan.

En slutsats är att det som visats sig vara framgångsrikt är att ha gemensamma forum där medarbetarna träffas och får diskutera utvecklingsfrågor tillsammans. Konferensen som anordnades uppskattades av deltagarna då det finns få tillfällen som de olika professionerna möts på detta sätt. För att kunna fortsätta utveckla samverkan är ett förslag att de berörda parterna behöver ha fler samverkansträffar med olika teman gällande utvecklingsområden t.ex. ha en gemensam föreläsning kring lagstiftning eller kompetenshöjning kring varandras uppdrag. Det i sin tur leder till ökad tillit till varandras profession, en ökad förståelse för varandras uppdrag samt vilket handlingsutrymme respektive myndighet har.

Dessa träffar behöver ske med en regelbundenhet för att skapa men också upprätthålla goda relationer professionerna emellan och för att stärka samverkan.

Ytterligare slutsats är att respektive myndighet behöver avsätta tid och resurser om man vill få till en fungerande samverkan.

REFERENSER, KÄLLOR

2022-10-05 - 2022-10-06 Konferensdagar med personal från ungdomsgruppen i Spånga-Tensta, stadsdelsförvaltning, ungdomsenheten i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och LPO Järva Ungdomsgruppen.

2022-11-23 Processutvärdering av samlokalisering socialsekreterare och polis i Järva lokalpolisområde. Författare: Fil. Dr Per Gerdmondsson

BILAGOR

2022-11-23 Processutvärdering av samlokalisering socialsekreterare och polis i Järva lokalpolisområde. Författare: Fil. Dr Per Gerdmondsson